

De (on)mogelijkheden van een kind

Onderstaand stuk is een situatie zoals deze tegenwoordig erg vaak voorkomt. De ouders van genoemd kind kregen een pgb op basis van een psychologisch rapport. Zij kochten hiermee oa zorg in waarmee ze de zelfredzaamheid van hun zoon konden vergroten. Zij kozen voor begeleiding volgens de Feuersteinmethode, een methode waarbij niet aan de problematiek op zich wordt gewerkt,, maar de cognitieve ontwikkeling stimuleert: de basisvoorwaarden om te kunnen denken en handelen.

Nu 3 jaar later, heeft hun onzekere zoon vol zelfvertrouwen zijn VMBO-T diploma gehaald en durfde de stap naar het MBO aan.

De ouders willen door middel van onderstaand stuk hun dank tonen dat zij over de vrijheid beschikten om de zorg, die zij dachten nodig te hebben, in te kunnen kopen. Tevens willen zij hiermee laten zien dat inzet van een paar jaar pgb het leven van een kind zoveel kan veranderen dat het een goede toekomst met vele mogelijkheden en zelfstandigheid en zelfredzaamheid tegemoet gaat. Ze willen hiermee de onmisbaarheid van de inzet van een pgb voor deze categorie kinderen aantonen. Deze categorie kan nú geen pgb meer krijgen. Door de inzet van een paar jaar pgb kan in de toekomst vele kosten in de zorg bespaard worden.

Gedurende de hele basisschoolperiode, 8 jaar lang, vroegen de ouders elk 10-minutengesprek weer aan elke leerkracht of het wel goed kwam met hun kind: hij was zo anders dan de meeste kinderen. Sociale contacten had hij niet, als hij al wel eens met een ander kind uit de klas speelde was het vaak voor een paar keer en dan was het weer over. Niet dat hij bazig was, of niets wilde, maar de klik was er niet. Hij had buitengewoon interesses in alles wat met film, toneel en zingen te maken had: bijna obsessief.

Op school stond hij bekend als een kind dat zeer wisselende prestaties toonde en waar de leerkrachten geen vinger op konden leggen. Wanneer de vraag dan weer op het oudergesprek weer aan de orde kwam zwaaiden alle leerkrachten dit weg met een: ja, dat is Alex, ene keer goed en de andere keer weer wat minder. Maar niks om jullie zorgen om te maken. Hij redt 't wel.

Al die jaren hebben de ouders op de kennis en kundigheid van het onderwijs vertrouwd: als school het zegt, zal het wel zo zijn, zij hebben er voor gestudeerd en ervaring.

Hadden ze dat maar nooit gedaan, of eigenlijk: had men in het onderwijs maar eens toegegeven dat de kwaliteit, (lees: kennis en kundigheid) van de leerkrachten cq onderwijs dusdanig aan het achteruithollen was dat men niet eens meer dit soort dingen kon beoordelen.

Helaas ontdekten de ouders later dat zij niet de enigen waren. Vaak hoorden ze van anderre ouders dat ook zij vertrouwden op de leerkrachten: zij hadden hier immers voor gestudeerd?

De reden van de ouders van Alex om met het volgende verhaal ouders te waarschuwen:

Jij bent als ouder expert, kent je kind het beste: als het niet goed voelt, vertrouw dan niet op dit soort antwoorden, maar onderneem actie!

Achteraf zijn er altijd signalen geweest waarvan na de diagnose wordt gezegd: zie je wel! Het puzzelstukje valt op zijn plaats.

Als baby zijnde was hij al wat anders. Als baby liet hij zich niet troosten (ik legde hem dan op mijn buik, onze andere kinderen werden dan rustig en vielen dan vaak in slaap, maar Alex werd onrustig bij dit lichaamscontact en bleef doorhuilen, soms nog erger. Hij wilde nooit echt knuffelen, ook later niet.

Soms lijken er zo veel invloeden en geen kind is gelijk. Altijd was er wel een excuus te bedenken: enige kleur-/smaak- of geurstof was al genoeg om hem tot onredelijke en boze staten te brengen. Gelukkig ging dit later over.

Toen hij ouder werd viel het op dat hij geen echt contact met leeftijdsgenootjes had. Soms speelde hij wel eens met iemand, maar dit was eerder uitzondering dan regel. Er was geen ruzie maar een vervolg was er gewoon niet. Hij wilde wel dingen samen doen, maar was erg gericht op zijn eigen interesses en had weinig interesse in die van de ander. Er was dus duidelijk geen sociale interactie. Bovendien leek het of wij er meer last van hadden dan hij. Hij trok zich vaak alleen terug op zijn kamer en hield zich bezig met al zijn eigen interesses. Alles wat met film/toneel/muziek te maken heeft werd op internet afgespeurd om de ontbrekende informatie aan te vullen tot het geheel compleet was. Leek vriendjes absoluut niet te missen. Hij vermaakte zich prima alleen. Hij leefde in 'zijn eigen wereldje'.

Wel had hij steeds vaker behoefte aan duidelijkheid en om tijdig te weten wat er ging gebeuren. Als er eens iets veranderde, iets ging niet door of op een ander tijdstip, had hij het hier wel moeilijk mee. Nu wijten we dat aan het feit dat hij een broertje heeft met aan autisme verwante contactstoornissen. Hierdoor leven we een geregeld leven. Doordat we dan wel eens moesten afwijken dachten we dat hij van slag was omdat het anders werd terwijl hij normaal altijd wist waar hij aan toe was. Het was voor ons niet echt opvallend en schonken er weinig aandacht aan.

Op de basisschool vertoonde hij een heel wisselend beeld. De prestaties waren zeer wisselend.

Op school zeiden ze altijd: dat is typisch Alex: dan denk je: kom op jongen, trek er even aan en dan lukt het wel, terwijl op een ander moment de leerkrachten weer versteld stonden van zijn prestaties. Aan de ene kant gaven ouders wel aan zich wel eens wat zorgen te maken. Aan de andere kant realiseerden we ons dat het gewoon geen hoogvlieger is, moet kunnen, dachten we. Hij heeft dus de jaren op de basisschool iedereen weten te "misleiden" door wisselend gedrag te vertonen, waardoor ze geen goed beeld van hem kregen (hoewel ik erbij blijf dat, mede door mijn zorguitingen dat zij als leerkrachten de specialist waren en dit hadden moeten doorzien). De resultaten waren dusdanig gemiddeld dat hij gewoon op de basisschool kon blijven. De leerkrachten stelden ons gerust: je hoeft je nergens druk om te maken, het komt wel goed.

De grootste schrik kwam toen de uitslag van de CITO-toets kwam in groep 8. Het advies was: VMBO Basis/Kader.

Niet dat hier iets mis mee is, maar als jij als ouder je zorgen uit over de schoolprestaties van je kind en je krijgt 6 jaar lang te horen: het komt wel goed, je moet je nergens druk om maken, verwacht je een gewoon VMBO advies en géén speciaal onderwijs. (Voor wie het niet bekend is: Basis/Kader is in het leven geroepen ter vervanging van het voortgezet speciaal mlk/lom onderwijs). Het was dus niet zozeer dat dit niet (goed) genoeg was, maar de schrik dat er dus wel degelijk iets aan de hand was. De tranen sprongen me spontaan in de ogen: ik was erg teleurgesteld in het onderwijzend personeel van de school.

We vroegen een gesprek aan en wilden graag een visie van een orthopedagoog hierover. Hier werd erg moeilijk over gedaan. Het kwam bij ons over als een falen van de school wanneer ze de hulp van een orthopedagoog in zouden schakelen. Voor ons was het juist een bewijs geweest dat school inderdaad het beste voor het kind wilde en nu samen met ons alles op alles zou zetten om te kijken wat nu het probleem was. Maar nee hoor, hoe we ook aandrongen, de orthopedagoog werd niet in consult geroepen. Als laatste troef zette school nog in dat als wij hiervan gebruik zouden maken, de pot voor de school opgebruikt was, en er voor een eventuele volgende leerling geen budget meer zou zijn. Ondanks dat wij aanboden dat als dit zich mocht aandienen, wij de kosten voor ons eigen kind dan voor onze rekening zouden nemen, zodat een ander kind toch nog de volledige mogelijkheden had, werd dit volledig genegeerd.

We kwamen toen op het punt om onze eigen koers te gaan uitzetten en varen, zonder hulp van school!

Na enig speurwerk op internet over herkenning van het beeld van Alex en andere kenmerken, werd een en ander op papier gezet en contact gezocht met de huisarts. Omdat Alex altijd gezond was kende de huisarts hem niet, maar ons wel en nam ons direct serieus. Hij verwees ons door naar een kinderpsycholoog om duidelijkheid te scheppen.

De kinderpsycholoog constateerde na enig onderzoek een lichte vorm van pdd-nos. We spraken af dat er geen begeleiding hoefde plaats te vinden, tenzij wij dit wel nodig achtten.

Na een jaar hebben we alsnog zijn hulp ingeschakeld. Dit was voornamelijk nodig voor de sociale onhandigheid: geen goede interpretatie van uitspraken/handelingen medescholieren en verkeerde reacties hierop. Hij werd hier erg onzeker door en wij zagen hem verder in zijn schulp kruipen. Bovendien werd hij regelmatig gepest, hoofdzakelijk omdat hij niet het 'ruige' karakter had zoals de rest dat in zijn klas en omdat hij er altijd netjes en verzorgd uitzag. Kortom hij liep volledig uit de maat.

Alex was erg serieus, maar zijn prestaties waren (helaas) niet goed genoeg dat hij mocht opstromen naar de theoretische leerweg. Dit wilde hij wel erg graag, ten eerste omdat hij meer uitdaging wilde maar bovenal omdat hij zich zeer ongelukkig voelde in deze klas.

Na het eerste schooljaar hebben we als ouders het heft in handen genomen en tegen het advies van de school hem laten opstromen naar de theoretische leerweg. Door de andere mentaliteit die daar heerste ging hij weer met plezier naar school.

Ondertussen was een pgb aangevraagd om hem extra ondersteuning te kunnen bieden in de vorm van activerende begeleiding. De bedoeling was om dit te gebruiken voor Feuersteintrainingen.

Het pgb werd toegekend en er werd intensief gestart met de Feuersteinmethode: 2 sessies per week bij het Feuerstein Centrum in Amsterdam (nu Amstelveen) en thuis toepassing van de methode in de situaties die thuis en op school plaatsvonden. Elk moment dat nodig was werd er gemedieerd en 's avonds werd de methode toegepast tijdens zijn huiswerk.

Na 3 maanden op het VMBO-T, kregen we een telefoontje dat Alex weer moest afstromen, omdat zijn prestaties niet goed waren (waren ze blij dat ze toch gelijk kregen??). We hebben toen uitgelegd dat we net gestart waren met Feuerstein en Alex het voordeel van de twijfel verdiende. Na uitleg wat de methode inhoudt kregen we het vertrouwen.

Het bleek dat hij niet erg nauwkeurig was in zijn werk. Zijn planning was slecht waardoor hij altijd in tijdnood kwam en niet wist wat hij eerst en laatst moest doen. Wanneer hij weinig huiswerk op had keek hij niet verder in zijn agenda of daar misschien een repetitie stond waar hij alvast naar kon kijken en dan nog tijdig vragen op school kon stellen. Hij controleerde zijn werk niet en wist hoofd- en bijzaken niet goed te onderscheiden. Aan zijn intelligentie lag het niet. Doordat sommige cognitieve functies niet goed ontwikkeld waren struikelde hij tijdens het leerproces. Hij was niet nauwkeurig genoeg, kon het geheel niet overzien waardoor hij verstrikt raakte in de gehele stof. Wist niet wat eerst te doen. Deze dingen kwamen ook in zijn dagelijkse situaties voor, dus heel herkenbaar. Door deze middels de Feuersteinwerkbladen te trainen en de transfers in de thuis- en leersituatie te benutten, veranderde Alex in korte tijd. Hij leerde dat hij eerst goed overzicht moest nemen over waar hij aan moest beginnen. Vervolgens goed bekijken wat nu precies het doel van de opdracht was en hoe hij het moest aanpakken. Vooral het in stapjes aan te pakken en niet de gehele opdracht of hele stof in een keer willen behappen. Ook leerde hij niet in het hier en nu te leven, maar vooruitzien: wat is vandaag op school behandeld, dus welke stof komt er in de volgende lessen aan de orde zodat hij dit vast kon doorlezen. Op het moment dat dit in de klas werd uitgelegd hoorde hij het eigenlijk voor de tweede keer, waardoor hij dingen die hij niet begreep, soms helder werden en andere niet, zodat hij gericht vragen kon stellen. Het werken werd hierdoor veel gemakkelijker. Thuis maakten we hierin de transfer naar het dagelijkse leven toe: vooruitkijken op de dingen die gebeuren gaan, niet wat er nu gebeurt, maar rekening houden wat er op (korte) termijn gaat gebeuren zodat er gepland kan worden en hij het aan kon zien komen. Hierdoor 'overkwamen' hem minder vaak dingen en raakte minder vaak in paniek. Wanneer er wel een plotselinge situatie ontstond leerde hij hoe hier mee om te gaan: wat gebeurt er, wat moet ik doen, hoe kan ik dit oplossen. Thuis bespraken we situaties soms vooraf of achteraf, wat er gebeurd was en hoe het anders had gekund, zodat hij kon leren van de situatie.

Zijn schoolprestaties verbeterden aanzienlijk en tijdens een oudergesprek in mei daarop gaf school toe dat het goed was dat hij niet afgestroomd was. Na een jaar werden de begeleidingen op het Feuersteincentrum gestopt, maar thuis nog wel voortgezet. Verder werd er waar nodig, à la minuut

gemedieerd. De begeleiding bij het maken van het huiswerk werd gaandeweg afgebouwd. Wanneer ik wel eens controleerde of het goed ging en het plannen van het huiswerk wel goed ging, leek hij wel een voorbeeldige leerling die van deze problemen nog nooit last had gehad. Altijd werkte hij vooruit. Werkstukken waren méér dan tijdig af en zijn cijfers gaven aan dat het inderdaad goed ging. Onvoldoendes waren een grote uitzondering.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de Feuerstein training een uitkomst was om hierdoor beter te kunnen presteren op school en in de maatschappij.

Het accent lag op het trainen van de basisvaardigheden waardoor het functioneren van het individu en het leerproces op school aanzienlijk werd verbeterd.

Alex heeft zich wel degelijk, na een moeilijke tijd, zeer goed ontwikkeld en hij heeft zijn levensritme gevonden; hij kan prima plannen, structureren en heeft veel meer inzicht/overzicht gekregen in het dagelijks leven. Hij heeft zich ontwikkeld als een stabiel persoon, is positief ingesteld en heeft veel energie om ook de vervolgopleiding met een goed resultaat af te ronden.

Met andere woorden: Een resultaat dat gezien en gehoord mag worden !